

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.379/2013/16. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a **2014. október hó 15.** napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

Az emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmények miatt **a vádlott** ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2013. június hó 6. napján kihirdetett 18.B.1414/2010/166. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlott élet elleni, illetve köznyugalom elleni cselekményeit egységesen az 1978. évi IV. törvény 270/A § (1) bekezdés a/ és b/ pontjába ütköző közveszéllyel fenyegetés vétségének **minősíti.**

A 20 (húsz) rendbeli emberölés előkészületének büntette miatti felmentő rendelkezést mellőzi.

A halmazati büntetését - a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mellőzésével - 50 (ötven) nap, szellemi munkakörben letöltendő közérdekű munkára **enyhíti.**

Megállapítja, hogy a vádlott az előzetes fogvatartásban és a házi őrizetben töltött idő beszámításával a közérdekű munka büntetését letöltötte.

A vádlott által házi őrizetben töltött idő befejező évét **2011-re** helyesbíti.

A házi őrizet beszámításával kapcsolatos rendelkezést akként változtatja meg, hogy egy napi házi őrizet felel meg egy nap közérdekű munkának.

A bűnjelek közül a Budapesti Rendőr-főkapitányságon T-41/2010. számon kezelt FÉG gyártmányú, R-22728 gyártási számú 9 mm-es kaliberjelű sport maroklőfegyver, a hozzá tartozó tár, lőszerek és fegyvertok elkobzását mellőzi, az előbbi tárgyak lefoglalását megszünteti és azokat további intézkedésre a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Igazgatás-rendészeti Főosztály Rendészeti és Fegyverengedélyügyi Osztályának kiadja.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét 866.951 (nyolcszáz-hatvanhatezer-kilencszázötvenegy) forintra helyesbíti, a vádlott által fizetendő bűnügyi költség összegét 200.000 (kettőszázezer) forintra mérsékli. A fennmaradó 666.951 (hatszázhatvanhatezer-kilencszázötvenegy) forintot az állam viseli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Felhívja a vádlott figyelmét arra, hogy a Be. 580. § (2) bekezdés c) pontja alapján kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért és házi őrizetért, ha annak tartama meghaladja a kiszabott közérdekű munka tartamát. Emiatti igényét a jogerős határozat közlésétől számított hat hónapon belül érvényesítheti, melynek elmulasztása jogvesztő. [Be. 583. § (1) bekezdése]

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék a 2013. május hó 21. napján kihirdetett 18.B.1414/2010/166. számú ítéletével a vádlottat 2 rendbeli emberölés előkészületének büntette (1978. évi IV. törvény 166.§ (3) bekezdése), testi sértés büntette (1978. évi IV. törvény 170.§ (1) bek., (4) bek. II. fordulata) és garázdaság vétsége (1978. évi IV. törvény 271.§ (1) bekezdése) miatt - halmazati büntetésül - két év hat hónap börtönre és három év közügyektől eltiltásra ítélte, - egyben a vádlottat további 20 rendbeli emberölés előkészületének büntette miatt ellene emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelek elkobzásáról, illetve kiadásáról, valamint kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a részfelmentések miatt, bűnösségének megállapítása és halmazati büntetésének súlyosítása érdekében, míg a vádlott a perorvoslat okának és céljának megjelölése nélkül, védője pedig felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.921/2010/26-I. számú átiratában és képviselője a nyilvános ülésen tartott perbeszédében a bejelentett fellebbezést fenntartotta.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság megtartotta a bizonyítási eljárás szabályait, ennek ellenére az általa megállapított tényállás részlegesen megalapozatlan, amely azonban az iratok tartalma alapján és az indokolás egyes részeinek átemelésével kiküszöbölhető. A történeti tényállás a vádlott első vallomása és az igazságügyi fegyverszakértői vélemény alapján az 1./ tényállási pontban az elkövetés pontos helyével és módjával, a 3./ pontban pedig a megölni tervezett személyek számával és azzal egészítendő ki, hogy a fegyver és a lövedék az emberi élet kioltására alkalmas volt. A vádhatóság szerint az elsőfokú bíróság tévesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből a terhelt legelső vallomásának részleteit és hagyta figyelmen kívül tanú1 tanúvallomását, valamint tárgyalás anyagává tett rendőri jelentés (nyomozati iratok 1749. oldala) lényeges részeit. Ezek adnak rá magyarázatot, hogy a nyomozó hatóság helytállóan foglalt állást, amikor az első gyanúsított kihallgatáskor - a kötelező védelmet igénylő bűncselekmény megalapozott gyanújához szükséges bizonyíték hiányában - csak az enyhébb megítélésű bűncselekménnyel gyanúsította meg a terheltet. A kihallgatása előtt figyelmeztették védőválasztási jogára, illetve arra, hogy védő kirendelését kérheti. A büntetőeljárás jogai szempontjából teljesen laikusnak nem

tekinthető negyedéves joghallgató vádlott ezen lehetőségeivel nem élt. Amikor vallomása során olyan bűncselekmény elkövetését ismerte be, amely kötelező védelmet igényelt, kihallgatása közben megtörtént a védő kirendelése. Emiatt a vádlott első nyomozati vallomását nem lehet a terhelt lényeges jogainak megsértésével beszerzettnek tekinteni és azt az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte a bizonyítékok köréből. Az e vallomásban említett és megölni tervezett személyek számát erősíti meg a vádlott Elköszönés című írása is.

A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság azt is figyelmen kívül hagyta, hogy a védő jelenlétében történt, második gyanúsítotti kihallgatásakor a vádlott csupán az emberölés előkészületével kapcsolatos nyilatkozatát vonta vissza, előző vallomásának az 1./ tényállási pontra vonatkozó részét azonban fenntartotta. Ezért a nagymamája sérelmére elkövetett bűncselekmény helyére és elkövetésének módjára a tényállást az első gyanúsítotti vallomás alapján kellett volna megállapítani.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, azonban a jogi minősítésnél tévesen állapította meg az emberölés előkészületének rendbeliségét. A bizonyítékok megfelelő értékelése alapján a megölni tervezett sértettek száma 22 főben pontosan megállapítható, ezért a vádlott bűnösségét további 20 rendbeli előkészületben is indokolt kimondani.

A bűnösség körének bővülésére, valamint arra figyelemmel, hogy a vádlotti beismerés csak a legenyhébb súlyú bűncselekmény elkövetésére vonatkozott, a kiszabott büntetés jelentős súlyosítása indokolt. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a Be. 372. §-a szerinti megváltoztatását indítványozta, azzal, hogy az ítélet tábla mondja ki a vádlottat bűnösnek további 20 rendbeli emberölés előkészülete büntetében és büntetésének tartamát lényegesen súlyosítsa.

A **védő** perbeszédében ugyancsak fenntartotta fellebbezését.

Álláspontja szerint a terhelt első gyanúsítotti kihallgatásakor tett vallomását az elsőfokú bíróság helyesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből, de az a garázdasággal kapcsolatos részében sem használható fel. Az Alkotmánybíróság határozatára hivatkozott, miszerint a fogvalévő terhelt védőjének irodájába éjszaka, faxon küldött tájékoztatás nem tekinthető olyan időben történt értesítésnek, amely a kirendelt védőnek lehetőséget adna az eljárási törvényben foglalt jogai gyakorlására és a kihallgatáson való részvételre. Egyetértett az elsőfokú bíróság indokolásával, miszerint Végh József szaktanácsadó véleménye sem használható fel bizonyítékként.

A súlyos testi sértéssel kapcsolatban a védő nem osztotta a törvényszék érvelését. Álláspontja szerint a második gyanúsítotti kihallgatásakor tett azon terhelti nyilatkozat, miszerint az előző kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv általa megjelölt részeit nem tartotta fenn, nem eredményezte, hogy a meg nem jelölt részben foglalt többi cselekmény tekintetében korábbi vallomását fenntartotta. Ennek megfelelően a második vallomásnak ezt a részét a többi cselekményre sem lehet felhasználni.

Kifogásolta, hogy az eljáró orvosszakértő látlelet alapján, az akkor még életben lévő sértett személyes vizsgálata nélkül adott szakvéleményt, továbbá nem állapítható meg, hogy a 2007. májusában bekövetkezett súlyos egészségromlás okozati

összefüggésben áll-e a 2006. szeptemberében történt bántalmazással, valamint azt sem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a minősítésbeli eredmény tekintetében legalább gondatlanság felróható-e a vádlottnak. Ezek hiányában a testi sértés minősített esetéért a vádlott nem tehető felelőssé, az alapeseti cselekmény pedig elévült.

A garázdasággal kapcsolatban a szabálytalanul felvett első vallomás hiányában nincs bűncselekményt alátámasztó bizonyíték, arra is figyelemmel, hogy a vádlott védekezése szerint egy általa meg nem nevezett barátja követte el a cselekményt és részletes írásbeli vallomásában kellő magyarázatot is adott rá, hogy ezt édesanyjának tett ígérete miatt nem tárta fel korábban.

A védelem - a BH 646/1994. számú eseti döntésre hivatkozva - vitatta, hogy a gázpisztoly elsütése, figyelemmel arra, hogy négy méteres távolságon belül senki sem tartózkodott, bűncselekményt valósítana meg, s erőszakos magatartás hiányában bizonyítottság esetén is legfeljebb szabálysértés lenne megállapítható.

Az emberölés előkészületével kapcsolatban a védő hiányolta, hogy bár az elsőfokú bíróság a bűncselekménynek a feltételek biztosítására vonatkozó fordulatát állapította meg, nem szerepel az ítéletben, hogy az előkészületet mikor, hol, pontosan hány személlyel kapcsolatban kívánta megvalósítani. A löfegyvert, mint az emberölés feltételezett eszközét és a bűncselekmény célzatát a blogbejegyzések alapulvételével állapította meg a bíróság. Értékelés nélkül hagyta a tanúvallomásokat, amelyek döntő többsége éppen azt támasztotta alá, hogy semmilyen előkészületet nem tervezett a vádlott. A rendszeresen sportlövészetre járó vádlottnál a fegyver meglétéből nem lehet arra következtetni, hogy azt emberölésre szerezte be a terhelt. Az emberölés előkészülete célzatos, azaz kizárólag egyenes szándékkal valósítható meg. A vádlott versei irodalmi alkotások, amelyek tartalmából emberölési szándékokra nem lehet következtetni. Eltérő álláspont esetén - a Btk. 18. § (2) bekezdésére utalva - önkéntes elállásra hivatkozott, részletesen kifejtve, hogy ezt olyan egyértelmű bizonyítékok igazolják, miszerint a vádlott később megrendezendő BL mérkőzésekre vásárolt jegyet és tanulmányai folytatásához a következő félévre bejelentkezett.

A vádtól eltérés lehetőségére figyelemmel úgy nyilatkozott, hogy a közveszéllyel fenyegetés tényállása sem valósulhatott meg, mivel nem került bizonyításra, hogy a blogbejegyzések a vádlottól származtak és ebben az esetben is fennáll a kötelező védelem, valamint a házkutatás szabályainak megszegése.

A fellebbezést az elsőfokú ítélet megalapozatlansága miatt elsődlegesen - eltérő tényállás megállapítása mellett - valamennyi bűncselekmény vádja alóli felmentésért, másodsorban, ha az ítélet megalapozatlansága másodfokon nem küszöbölhető ki, az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében tartotta fenn.

A **vádlott** fellebbezésének írásbeli indokolásában és a nyilvános ülésen tett felszólalásában is fenntartotta perorvoslatát.

Abszolút hatályon kívül helyezési okként (Be. 373. § (2) bek. f/ pontja) a törvényszék előtti eljárásban a nyilvánosság törvényes ok nélküli kizárására hivatkozott és ezzel kapcsolatban tanú kihallgatása iránt bizonyítási indítványt is

előterjesztett. Hangsúlyozta, hogy őrizetbe vételét követő kihallgatásakor a nyomozó hatóság nem biztosította számára a kirendelt védő igénybevételét. Emiatt az első gyanúsított ki hallgatásakor tett vallomását teljes egészében ki kell rekeszteni a bizonyítékok köréből.

A testi sértés tényállásánál kiemelte, hogy a törvényszéknek a második gyanúsított ki hallgatásakor tett vallomását sem vehette volna bizonyítékként figyelembe. Ezen vallomásrész kirekesztésével nem tekinthető bizonyítottnak a tényállás és arra sem vonható következtetés, hogy a súlyos egészségromlás tekintetében gondatlanság terhelné.

A garázdaságra vonatkozóan védekezése elfogadását kérte, azzal, hogy az elkövető az internetes ismerősével azonosítható, akiről minden adatot a bíróság rendelkezésére bocsátott. Sérelmezte, hogy az eljárás egy olyan rendőri jelentéssel indult, amely valótlan tartalmú, ahogyan ezt az elsőfokú bíróság is megállapította. A vádlott álláspontja szerint a törvényszéknek azt is meg kellett volna állapítania, hogy a valótlan tartalmú rendőri jelentés elkészítése - szemben a nyomozó ügyészség jelentési kötelezettség megszegésének vétségére vonatkozó érvelésével, - közokirat-hamisítás büntette. Mivel ez a rendőri jelentés szolgáltatott jogalapot az előállításához és a házkutatáshoz is, annak megállapítását kérte, hogy a házkutatás során beszerzett valamennyi bizonyítékot törvénybe ütköző módon szerezték be.

Az élet elleni cselekmény kapcsán kifogásolta, hogy a vád tárgyát képező bűncselekmény megalapozott gyanúját nem közölték vele, a több emberen elkövetett emberölés előkészülete pedig nem szerepel a törvényben. Az ügyészi fellebbezéssel kapcsolatban eljárási akadályra hivatkozott, álláspontja szerint másodfokon lefolytatandó bizonyítás nélkül további 20 rendbeli előkészület nem állapítható meg. Ekörben ölési szándékát tagadta, azzal, hogy magatartását még ilyen feltételezett szándék megléte mellett is önkéntes elállásként kellene értékelni, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a másodfokú eljárásban orvosolható.

Álláspontja szerint mindhárom tényállás esetében megállapítható a megalapozatlanság, a testi sértésnél nincs felderítve a tényállás, míg az előkészületnél az elsőfokú bíróság tényből tényre helytelenül vont következtetést.

Ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Kifogásolta, hogy az indokolatlanul beszerzett elmeszakértői véleményekkel keletkezett bűnügyi költség viselésére kötelezte az elsőfokú bíróság.

Az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem érzi magát bűnözőnek.

A bejelentett védelmi perorvoslatok részben alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az ellentétes irányú perorvoslatok alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta.

A másodfokú nyilvános ülésen előterjesztett bizonyítási indítványában a vádlott - megismételve az ügy átszignálását megelőzően eljáró bíró elleni kizárási

indítványában megfogalmazott kifogását, - annak adott hangot, hogy az 1. számú tanú 2011. május 26. napján tartott tárgyaláson történt kihallgatásakor a tanács elnöke a nyilvánosságot indokolatlanul zárta ki és ennek alátámasztására újságíró1 tanúkenti kihallgatását kezdeményezte.

A 65./ tárgyalási jegyzőkönyv 50. oldalának tanúsága szerint a nyilvánosság kizárására és a teremben lévő hallgatóság kiküldésére nem került sor, így ezzel kapcsolatban a törvényszéknek a Be. 237.§ (2) bekezdésében megkívánt okból alakszerű, indokolt határozatot nem kellett hoznia. Ezzel kapcsolatban a tárgyalási jegyzőkönyv kijavítása iránt sem a Be. 254.§ (1) bekezdésében biztosított határidőben, sem azt követően senki nem terjesztett elő indítványt.

Valójában az elsőfokú bíróság nem a nyilvánosságot zárta ki, csupán a Be. 292.§ (2) bekezdésében írtak szerint hivatalból rendelte el a tanú előzetes írásbeli kérésére (42./ sorszám alatti beadvány) a vádlott távollétében történő kihallgatását, akinek így felvett vallomását utóbb a vádlottal perrendszerűen - a Be. 287.§ (4) bekezdése szerinti figyelmeztetéssel - a 2011. szeptember 29. napján tartott tárgyaláson szó szerint felolvasta. (100./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala) A fenti terhelti indítvány tehát olyan bizonyításra irányul, amely nem szolgálja az eljárás előbbre vitelét, továbbá az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok hitelének lerontására sem alkalmas. Emiatt a másodfokú bíróság a bizonyítási indítványt elutasította.

A további eljárási kifogásokkal kapcsolatban a terhelt első ízben gyanúsítottként tett vallomásának kirekesztésével kapcsolatban a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal.

Az Alkotmánybíróság 8/2013. (III.1.) számú határozatának iránymutatása szerint alkotmányos követelmény, hogy a védő értesítése előzetes és kellő időben történjen meg, mert ez biztosítja a védelemhez való jog maradéktalan érvényesülését. Ellenkező esetben sérül a terhelt alkotmányos - az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében írt - alapjoga, miszerint „A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez.”, - továbbá a Be. 5.§ (3) bekezdése szerinti büntetőeljárási alapjoga is, amely kimondja, hogy a terhelt személyesen védekezhet és védelmét az eljárás bármely szakában védő is elláthatja. Ennek következménye, hogy a terhelt vallomása törvényes bizonyítékként akkor sem használható fel, ha tájékoztatták a védő távolmaradásáról és ennek ellenére tett vallomást.

Megállapítható az iratokból, hogy a 2010. február hó 12. napján 0 óra 55 perckor megkezdett kihallgatásról a kirendelt védőt csak 2010. február hó 12. napján 2 óra 22 perckor, a terhelt kihallgatása közben értesítették. Ebből adódóan a védő a kihallgatáson nem lehetett jelen, mivel arról az eljárási cselekmény kezdete előtt tudomással nem bírt, így értesítése szabályszerűnek nem tekinthető. Emiatt a terhelt első gyanúsítottai vallomására mint törvényesen beszerzett bizonyítékokra részlegesen sem lehet alapozni, az teljes egészében kirekesztendő a bizonyítékok köréből.

Az ügyészi állásponttól eltérően a másodfokú bíróság - a törvényszék indokolásával egyezően, - nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy negyedéves joghallgatóként a vádlott a jogban már jártasságot szerzett, így nem tekinthető teljesen laikusnak.

Az ítéletábra álláspontja szerint a védelemhez való jog mindenkit egyformán megillet és a Be. 5.§ (3) bekezdése értelmében az eljáró hatóságoknak kell biztosítaniuk, hogy akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, az e törvényben meghatározott módon védekezhessenek.

Az ítéletábra abban is egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a büntetőeljárás megindítására okot adó körülmény nem volt valós és a rendőrség érthetetlen okból indított úgy eljárást, mintha ténylegesen ilyen tartalmú bejelentés érkezett volna hozzá.

Ez azonban az eljárás korábbi szakában sérelmezett más kifogásokhoz hasonlóan - mint az élet elleni cselekmény megalapozott gyanújának pontatlan megjelölése, a terhelt távollétében végrehajtott házkutatás során a számítógép lefoglalásának módja, a vádirat határidőn túli benyújtása, vagy a vádhatóság kizárása iránti indítványai, - az eljárás jelen szakában az ügy elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bír.

A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve a bizonyítást teljes körűen lefolytatta, a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából szükséges bizonyítékokat feltárta. Az eljárás résztvevőit a szükséges figyelmeztetések után, a figyelmeztetésre adott válaszuk rögzítésével hallgatta ki, a releváns okirati bizonyítékokat és szakvéleményeket hiánytalanul tárgyalás anyagává tette.

Helyesen foglalt állást, amikor megállapította, hogy Végh József szaktanácsadókénti közreműködésének nem volt törvényi alapja és ezért „előzetes szaktanácsadói véleményét” kirekesztette a bizonyítékok köréből.

Nevezettet a bíróság tanúként is kihallgatta, amikor feltárta a terhelttel és annak édesanyjával folytatott beszélgetése tartalmát. A hatóság felkérésére a terhelt édesanyjától úgy szerzett a bűncselekménnyel kapcsolatban információt, hogy erre törvényi jogosultsága sem volt, mivel nem volt a nyomozó hatóság kihallgatásra jogosult tagja, továbbá a kihallgatás formális követelményei sem teljesültek, figyelemmel arra, hogy az igazmondási kötelezettségre, illetve a vallomástétel megtagadására vonatkozó figyelmeztetések nem hangzottak el. Tanú2 a későbbiekben élt az őt hozzátartozóként megillető mentességi joggal és megtagadta a vallomástételt. Ebből adódóan az általa a rendőrség által felkért személynek elmondottak, akit okkal vélt a nyomozó hatóság tagjának, bizonyítékként nem vehetők figyelembe, mivel ez a tanú mentességi jogának megkerülését jelentené.

Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyes tényállást állapított meg, amely azonban a vádlott személyi körülményei tekintetében hiányos, a történeti tényállást illetően pedig részben iratellenes is, valamint az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, emiatt határozata a Be. 351.§ (2) bek. b) c) és d) pontjai szerinti részleges megalapozatlanságban szenved, ez

azonban az iratok alapján, illetve helyes ténybeli következtetéssel a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint orvosolható.

A személyi rész vonatkozásában a másodfokú bíróság az ítélet indokolásából (12. oldal hatodik bekezdését) átemeli a tényállásba a vádlott cukorbetegségével kapcsolatban írtakat.

Kiegészíti továbbá azzal, hogy a vádlott ellen a Budapesti XI-XXII. Kerületi Ügyészség B.68/2013. számú vádirata alapján (a 2013. augusztus hó 14. és 16. napjai között elkövetett) löfegyverrel és lőszerral visszaélés büntette, valamint garázdaság vétsége miatt a Budai Központi Kerületi Bíróságon 8.B.493/2014. számon eljárás folyik, amelyben előzetes letartóztatásban van.

A történeti tényállás III/1. pontjában rögzíti, hogy az 1927. május 1. napján született a sértett 79 éves volt a vádbeli bántalmazás elszenvédekésekor és a cselekmény elkövetését a vádlottnak megbocsátotta. Időközben a sértett elhunyt.

A III/2. tényállási pontban helyesen a vádlott löfegyvernek nem minősülő gáz- és riasztófegyvert vásárolt. *(nyomozati iratok 1763. oldala)*

A III/3. tényállási pont második mondata helyett azt rögzíti, hogy a vádlott legkésőbb 2008. júniusára elhatározta, hogy annak érdekében, hogy ezzel felhívja magára a figyelmet, azt a látszatot fogja kelteni, hogy egy löfegyverrel az E. L. T. jogi karának épületébe berontva több embert agyon fog löni, majd öngyilkos lesz.
Átemeli az ítélet indokolásából (annak 16. oldaláról) a Célbalövés című verset.

A második bekezdését akként módosítja, miszerint a vádlott emberölési szándékának komolysága alátámasztása érdekében szerzett fegyvert.

A III/3. tényállási pont utolsó bekezdését mellőzi.

A fenti kiegészítéssel a tényállás hiánytalan és a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében másodfokú eljárásban is irányadó.

- o - o -

A beszerzett bizonyítékokat az elsőfokú bíróság önmagukban és egymással összevetve is értékelte, mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről a szükséges mértékben számot adott, indokolási kötelezettségének eleget tett.

Az 1./ tényállási pont szerinti cselekményt illetően helyesen fogadta el a terhelt 2010. február 12. napján 12 óra 19 perctől (szabályszerűen értesített védő távollétében) tett vallomását, amelyben - e bűncselekmény megalapozott gyanújának közlése nélkül - úgy nyilatkozott, hogy sajnos igaz, miszerint 2006-ban nagymamáját úgy megverte, hogy emiatt műtétre szorult.

Ezzel összhangban állt a 4. számú tanú vallomása, aki a vádlottnak tulajdonított tettlegességgel kapcsolatban számolt be arról, hogy a sértettet budapesti kórházban megműtötték, valamint az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnak a sértett ellátásáról szóló (a tárgyalás anyagává tett zárójelentéssel és ambuláns lappal adekvát) nyilvántartása, amely utóbbi szerint a sértettet 2006. szeptember 3. napján vették fel a kórházba kétoldali állkapocstöréssel és műtetet kizárólag ezzel kapcsolatban hajtottak végre rajta Budapesten, a Kórház1-ben.

Ekként a mentességi jogukkal élő hozzátartozók, illetve a terhelt 2010. február 12. napján 0 óra 55 perckor kezdett kihallgatásakor tett vallomásának figyelmen kívül hagyásával a bántalmazás konkrét helye és módja sem volt megállapítható. Ez utóbbi szempontjából nem jelentett támpontot a beszerzett orvosszakértői vélemény sem, mivel a sérülés nem hordozott olyan jellegzetességet, amely kizárólagos keletkezési módot igazolna. Ugyanakkor a 16. számú Módszertani levél V. pontjával összhangban álló és aggálytalannak elfogadott szakértői vélemény alapján egyértelmű, hogy a sérülés késői szövődményeként kialakult, súlyos egészségromlásnak minősülő idegfájdalom az elszenvedett bántalmazással okozati összefüggésben áll.

A törvényszék az irányadó tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, akinek nagymamája életkora miatt számolnia kellett azzal, hogy a kétoldali állkapocscsont-törést eredményező bántalmazása a sértettnél a törés túlmutató komplikációhoz vezethet, így súlyos egészségromlást vagy maradandó fogyatékosságot okozhat. Az egyenes szándékkal elkövetett bántalmazás folytán előállott eredmény tekintetében a vádlott eshetőleges szándéka sem zárható ki, de legalább a gondatlansága (negligentia) megállapítható.

Cselekményét a törvényszék helyesen minősítette - a bűncselekmény elkövetése idején hatályos törvény szerint - a Btk. 170.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (4) bek. II. fordulata szerint minősülő súlyos egészségromlást okozó testi sértés büntettének.

A 2-3./ tényállási pontokban írt cselekmények tekintetében a Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a törvényszék álláspontját.

Emberölés előkészületéért a Btk. 166.§ (3) bekezdése szerint, figyelemmel a Btk. 18.§ (1) bekezdésére az büntethető, aki az emberölés elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik.

A törvényszék álláspontja szerint a vádlott az emberölés előkészületét a fegyver megszerzésével, azaz az elkövetés eszközének biztosításával valósította meg.

Az elsőfokú bíróság által emberölés előkészületeként elbírált cselekmény büntetőjogi felelőssége megállapításának akkor van helye, ha az előkészületi magatartás komoly, konkrét és közvetlen. Ezek együttes feltételek, bármelyikének hiánya kizárja az előkészület megállapíthatóságát. A fentieket a törvényszék is vizsgálta, azonban az általa megállapított tényekből téves következtetésre jutott.

Az előkészület megállapíthatósága szempontjából annak van döntő jelentősége, hogy az előkészület önmagában megteremti-e a bűncselekmény elkövetésének **közvetlen** lehetőségét, vagyis akként biztosítja-e a bűncselekmény elkövetésének a feltételeit, hogy a törvényi tényállás megvalósítása még nem kezdődik el (ha igen, akkor kísérleti szakba lép a cselekmény). Az előkészületi magatartás előkészülete büntetőjogilag nem büntethető.

A szándék komolyságának kétségtelennek kell lennie, amellyel konkrét tényeknek kell összefüggésben állniuk. Az előkészületi magatartás közvetlensége keretében a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy mennyire volt a veszélyhelyzet közvetlen, az elkövetés konkrét időpontja és végrehajtásának részletei megállapíthatók-e.

Az ölési szándék komolyságának vizsgálatakor nem volt elhanyagolható a vádlott személyisége és annak is jelentősége volt, hogy milyen körülmények között szerzett és birtokolt lőfegyvert a terhelt.

Az aggálytalannak elfogadott elmeorvos-szakértői vélemény alapján a vádlottnál a vádbeli időben is fennállott enyhe fokú befolyásoltságot eredményező személyiség-zavar (egyebek mellett) érzelmi ambivalenciával, fokozottabb önértékeléssel, konfliktusprovokáló magatartással, narcisztikus megnyilvánulásokkal, sikerekkel kapcsolatos fantáziákkal, különlegességének megélésével jellemezhető, amely idültté vált betegségeivel, illetve extremitásából adódó kirekesztettségével hozható összefüggésbe.

A vádlott a lőfegyvert annak 2009. szeptember 19. napján történt jogszerű megszerzésétől elfogásáig öt hónapon át birtokolta, ami ellene szól annak, hogy a mielőbbi fegyverhez jutás érdekében még külföldi (osztrák) lehetőségek igénybevétele is fontolgatta. A meglévő fegyver birtokában semmit nem tett és az sem állapítható meg, hogy azt pontosan, hol, mikor és hány személlyel szemben kívánta használni.

Ezek tükrében a versében, illetve blogbejegyzéseiben hangoztatott elhatározása az emberölés szempontjából komolynak és konkrétan nem tekinthető. Konkrét veszélyt egyébként az elsőfokú ítélet tényállása sem állapít meg, ennek hiányában pedig az önkéntes elállást nem is lehet vizsgálni.

A feltűnés kereső, extrém megnyilvánulásokkal és szerepelni vágyással jellemezhető vádlottnál nem az általa hangoztatottak tartalmát kellett vizsgálni, hanem elsődlegesen azt, hogy mit tett. Szándékának komolysága nem az ölési cselekmény tekintetében állapítható meg, hanem abban, hogy környezetében kívánt félelmet kelteni. Ebbe a körbe tartozik a gázpisztoly használata is, amely időben illeszkedik a vádlott fegyverrel kapcsolatos kijelentéseihez.

A fentiek miatt a másodfokú bíróság a történeti tényállás külön pontjaiban rögzített élet elleni, illetve köznyugalmat sértő bűncselekményeket együttesen vizsgálta és mindkettőnél (a Be. 366.§ (6) bekezdése alapján) a vádtól eltérés lehetőségét állapította meg, miszerint azok az 1978. évi IV. törvény 270/A § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti közveszéllyel fenyegetés vétségének is minősülhetnek.

Az 1978. évi IV. törvény Btk. 270/A § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerint a fenti bűncselekményt az követi el, aki más előtt olyan, a köznyugalom megzavarására alkalmas valótlan tényt állít, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, vagy a köznyugalom megzavarására alkalmas módon azt a látszatot keltetni törekszik, hogy közveszéllyel járó esemény közvetlenül bekövetkezik.

A közveszéllyel fenyegetés jogi tárgya a zavart keltő híresztelésektől mentes társadalmi együttélésben megnyilvánuló köznyugalom.

A közveszély fogalmát a törvény nem határozza meg, kimunkálását a bírói gyakorlatra bizza. Eszerint a **közveszély** olyan emberi magatartás folytán keletkezett állapot, amely nagyobb számú személy és/vagy jelentős értékű dolog sérelmének közeli, reális lehetőségét hordja magában. Mindkét fordulat esetében az elkövetési magatartást a köznyugalom megzavarására alkalmas módon kell kifejezni, azaz a valótlan tényállításnak, illetve a látszatkeltésnek komolynak kell lennie. A nyilvánvalóan komolytalan, a címzett által is észlelhetően megvalósíthatatlan kijelentések alkalmatlanok a köznyugalom megzavarására. Az a megnyilatkozás, amely alapján arra következtetésre lehet jutni, hogy a közveszély reálisan bekövetkezhet, többnyire önmagában alkalmas arra, hogy a köznyugalmat megzavarja.

A büntetőügyekben eljáró hatóságoknak a megnyilatkozás tartalmának, az elkövető személyének és az elkövetés körülményeinek összevetése alapján kell állást foglalniuk abban a kérdésben, hogy a konkrét cselekmény objektíve alkalmas volt-e arra, hogy a közvéleményben zavart és nyugtalanságot keltsen. A közveszéllyel fenyegetés absztrakt veszélyeztető bűncselekmény, így a megvalósulásához nem szükséges, hogy a köznyugalom megzavarása ténylegesen bekövetkezzen, a köznyugalom tényleges megzavarása a büntetés kiszabása során súlyosítóként értékelhető.

A közveszéllyel fenyegetés megvalósulása jellemzően verbálisan „tudatosan valótlan tény állításával” történik.

A vádlott 2./ tényállási pontban írt magatartása, melynél a lakók gázrobbanástól tartva a Főgázt értesítették, nem garázdaságot valósít meg, miként a 3./tényállási pontban foglalt cselekménye nem tekinthető emberölés előkészületének. Ugyanakkor a sok ember életének kioltását kilátásba helyező közveszéllyel fenyegetés tekintetében a törvényi tényállás elemei hiánytalanok, annak komolysága, konkrétsága és közvetlensége is megállapítható. A kizárólag szándékosan elkövethető bűncselekmény tekintetében a vádlott felismerte magatartása, közlése tartalmának zavar, riadalom keltésére való alkalmasságát és ezt kifejezetten kívánva, azaz egyenes szándékkal (Btk. 13.§ I. fordulata) cselekedett. Mivel a közveszéllyel fenyegetés immateriális bűncselekmény, így az elkövetési magatartás tanúsításával befejezetté válik.

Ugyanazon időszakban sok ember életének veszélyeztetési látszatát keltő vádlotti cselekmény és az ölési kijelentései természetes egységet alkotnak.

Vizsgálta az ítélőtábla (mind az elkövetéskori, mind a jelenlegi) Btk. 2.§-a alapján, hogy érvényesülhet-e az elsőfokú ítélet kihirdetése óta hatályba lépett büntető törvény visszaható hatálya, indokolt-e a másodfokú elbíráláskor a hatályos törvényt alkalmazni.

Ekörben elsődlegesen a vádlott terhére rótt bűncselekmények törvényi tényállását és büntetési tételét vetette egybe.

A súlyos egészségromlást okozó testi sértés büntetettét mindkét törvény változatlan tényállás mellett egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti. (1978. évi IV. törvény 170.§ (1) bek. (4) bek. II. fordulat - 2012. évi C. törvény 164.§ (3) bek, (6) bek. d/ 2. pontja) A jelenleg hatályos törvény azonban külön minősítő körülményként szabályozza az időskorú személy sérelmére elkövetést. (164.§ (6) bek. c/ pontja)

A közveszéllyel fenyegetést az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 270/A § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban vétségként értékeli és legfeljebb két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti. A másodfokú elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény 338.§ (1) bekezdése módosított törvényi tényállással büntettként szabályozza és három évig terjedő szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé azzal szemben, aki a köznyugalom megzavarására alkalmas olyan valótlan tényről állít, híresztel vagy azt a látszatot kelti, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget.

Nemcsak a konkrét bűncselekmény megítélése vált súlyosabbá, de az új törvény középértékű büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezése is hátrányos a terheltre, ezért összehatásában - a szabadságvesztés kiszabása esetén kedvezőbb feltételes szabadságra bocsátás (1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bek. II. fordulat, illetve 47.§ (3) bekezdése - 2012. évi C. törvény 38.§ (2) bek. a/pontja, illetve 38.§ (3) bekezdése) ellenére, - a cselekmény elbírálásakor hatályos törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság egyetértett a testi épséget sértő cselekménynek a törvényszék által alkalmazott minősítésével, a további cselekményeket illetően azonban megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és a vádlott 2-3./ tényállási pontokban írt valamennyi cselekményét egységesen a 1978. évi IV. törvény 270/A § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti közveszéllyel fenyegetés vétségének minősítette. Egyidejűleg a húsz rendbeli emberölés előkészületének büntetése miatti felmentő rendelkezést mellőzte.

A bűnösnek kimondott vádlottal szemben két hónaptól hét és fél évig terjedő keretben szabható ki halmazati büntetés.

A büntetés kiszabása körében a törvényszék által felhívott bűnösségi tényezők közül mellőzte a többszörös halmazatra utalást, ugyanakkor további enyhítő körülményként értékelte a vádlott enyhe fokú beszámítási korlátozottságot eredményező személyiségzavarát, továbbá nagyobb nyomatékka, hogy a súlyosabb megítélésű cselekményt maga tárta fel a hatóság előtt, a sértetti megbocsátást, valamint, hogy neki fel

nem róható okból hosszú ideje áll a büntető eljárás hatálya alatt, ami megakadályozta tanulmányai folytatásában.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a bűnösségi tényezők helyes súlyozása mellett a vádlottal szemben eltúlzott volna szabadságvesztés alkalmazása.

Az 1978. évi IV. törvény 24.§ (2) bekezdése értelmében a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozza cselekménye következményeinek felismerésében vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék. Az 1978. évi IV. törvény 87.§ (4) bekezdése szerint, ha a törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

A megfelelő keresettel nem rendelkező vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabásának feltételei nem álltak fenn, ugyanakkor a közérdekű munka alkalmazható volt. Ezt látta a másodfokú bíróság az elkövetett cselekménnyel arányban álló joghátránynak, ezért büntetését az 1978. évi IV. törvény 49.§-a alapján közérdekű munkára enyhítette.

A halmazati büntetés mértékét az egytől ötven napig terjedő keretben a maximumnak megfelelő ötven nap közérdekű munkában határozta meg, azzal, hogy azt a vádlottnak szellemi munkakörben kell letöltenie.

A házi őrizet beszámításával kapcsolatos rendelkezést az 1978. évi IV. törvény 99.§ (3) bekezdése szerint megváltoztatta. Eszerint egy napi közérdekű munkának egy napi házi őrizet felel meg.

A házi őrizet befejező időpontjának évével kapcsolatos elírást helyesbítve megállapította, hogy a vádlott a 2010. február hó 11. napjától 2010. augusztus hó 13. napjáig őrizetben illetve előzetes letartóztatásban, 2010. augusztus hó 14. napjától helyesen 2011. augusztus hó 13. napjáig házi őrizetben, majd 2011. augusztus hó 18. napjától 2011. november hó 14. napjáig előzetes letartóztatásban töltött idő beszámításával a közérdekű munka büntetést teljes egészében letöltötte.

Mivel az ítélőtábla észlelte, hogy a kiszabott közérdekű munka tartamát meghaladja a vádlott által előzetes letartóztatásban és házi őrizetben töltött idő, felhívta a vádlott figyelmét az őt a Be. 580. § (2) bekezdés c) pontja alapján megillető kártalanítás érvényesítésének lehetőségére, tájékoztatva őt igénye benyújtásának jogvesztő (Be. 583. § (1) bekezdése) határidejéről.

Törvényi feltételek hiányában mellőzte a közügyektől eltiltás mellékbüntetését.

A fenti pontosítással az elsőfokú ítéletnek az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására, a bűnjelek lefoglalásának megszüntetésére és kiadására vonatkozó rendelkezései törvényesek.

A másodfokon a vádlott terhére rótt bűncselekménye nem alapozzák meg a sport maroklőfegyver, a hozzá tartozó tár, lőszerek és fegyvertok elkobzását, mivel azok már nem tekinthetők a bűncselekmény elkövetési eszközeinek. Vizsgálni kellett,

hogy a Be.155.§ (2) bekezdése alkalmazható-e, azaz a fenti tárgyak a lefoglalást szenvedő vádlottnak kiadhatók-e.

Az ügy irataiból megállapítható, hogy a maroklőfegyverre vonatkozó fegyvertartási engedély visszavonásra került és a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Igazgatás-rendészeti Főosztály Rendészeti és Fegyverengedély-ügyi Osztálya 2010. december 28. napján kelt 01000/821-45725/8/2009-2010. számú határozatával - a 49/2004.(VIII.31.) BM rendelet 14.§-a alapján, a tulajdonos kérelmére - a lőfegyver és a lőszer megsemmisítését rendelte el, ennek végrehajtására azonban nem került sor.

Emiatt kiadásuk esetén tartásukra vonatkozó hatósági engedély hiányában a fenti tárgyak birtoklása jogszabályba ütközne, a vádlott pedig személyiségzavara miatt újabb fegyvertartási engedélyt nem kaphat. Ezért a másodfokú bíróság a törvényszék elkobzást kimondó rendelkezését mellőzve a lőfegyver, a lőszer és hozzájuk tartozó tár, valamint fegyvertok lefoglalását megszüntette és azokat további intézkedésre a rendőr-főkapitányság fenti osztályának rendelte kiadni.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét illetően a törvényszék számszaki hibát vétett, amikor a ténylegesen felmerült (a költségjegyzék 1-26.) tételei alá bejegyzett) 866.951 forinttal szemben csupán 796.951 forintról rendelkezett, ennek összezszerűségét a másodfokú bíróság helyesbítette.

A vádlott ezirányú fellebbezésére és a másodfokú eljárás eredményére is figyelemmel az ítéltábla vizsgálta, hogy a felmerült bűnügyi költség arányban áll-e a vádlott terhére rótt bűncselekményekkel. Úgy találta, hogy a bűnügyi költség összege a bűncselekmények súlyához képest aránytalanul magas, ezért a Be. 338.§ (4) bekezdése alapján a bűnügyi költség háromnegyed részének megfizetése alól mentesítette a vádlottat, akinél az állam javára megfizetendő bűnügyi költség összegét ezzel kettőszázezer forintra mérsékelte.

A bűnügyi költség további részét - a Be. 339.§ (1) bekezdése szerint - az állam viseli.

A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a minősítést illetően, a büntetést kiszabó részében és járulékos rendelkezések tekintetében megváltoztatta, ezt meghaladóan a Be. 371.§ (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

Budapest, 2014. október hó 15. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sebe Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 18.B.1414/2010/166. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.379/2013/16. számú ítéletében foglalt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2014. október hó 15. napján

**Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke**

*A kiadmány hiteléül:
Németh Annamária tisztviselő*